

«І.ЖАНСҮГІРОВ АТЫНДАҒЫ ЖЕТІСУ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

БЕКІТІЛДІ

«І.Жансүгіров атындағы Жетісу
университеті» КЕАҚ

Директорлар кеңесінің
шешімімен

қағтама

2025 жыл

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ
ІШКІ САЯСАТ

Талдықорған қаласы.
2025 жыл.

МАЗМҰНЫ

1	Жалпы ережелер	3
2	Терминдер мен анықтамалар	3-5
3	Саясаттың қолданылу аясы	5
4	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимылдың негізгі мақсаттары, міндеттері мен принциптері	5-7
5	Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы шаралар	7-12
6	Сыйлықтар мен өкілдік шығындар	12
7	Өзара әрекет	12-13
8	Қайырымдылық шараларына қатысу	13
9	Саяси белсенділікке қатысу	13
10	Саясатты іске асыруға жауапты тұлғалар	13-14
11	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясат талаптарын бұзғаны үшін жауапкершілік	14
12	Құқық қорғау органдарымен ытымақтастық	14-15
13	Өзгерістер енгізу	15
14	Қорытынды ережелер	15
15	Қосымша №1	16
16	Қосымша №2	17

1 Бөлім. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясат (әрі қарай - Саясат) «І.Жансүгіров атындағы Жетісу университеті» КЕАҚ (әрі қарай - Университет) ұйымында сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, анықтау, жолын кесу және оның салдарын барынша азайтуға бағытталған мақсаттар, міндеттер және принциптерді айқындайтын сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің негізгі құжаты болып табылады.

1.2. Саясатының құқықтық негізі болып Қазақстан Республикасының Конституциясы, Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы (әрі қарай - Заң), Қазақстан Республикасы Президентінің 2022–2026 жылдарға арналған Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың Концепциясы (әрі қарай - Концепция), Қазақстан республикасының «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» кодексі (әрі қарай – кодекс) және ISO 37001 «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқару жүйесі» халықаралық стандарты табылады.

1.3. Саясат университет қызметкерлерінің өздерінің лауазымдық міндеттерін орындауда жоғары этикалық стандарттарға, корпоративтік басқарудың үздік тәжірибелеріне және Қоғамның іскерлік беделін тиісті деңгейде сақтауға деген адалдығын көрсетеді.

1.4. Саясат келесілерді анықтайды:

- университеттегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі талаптары;
- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алу жөніндегі басқарушылық және ұйымдастырушылық негіздер;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар, сондай-ақ олардың салдарын азайту және (немесе) жою;
- қызметкерлер мен білім алушылардың Қазақстан Республикасының заңнамасы мен университеттің ішкі құжаттарының талаптарын қатаң сақтау бойынша тәртібін тәрбиелеу.

2 Бөлім. ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

2.1. Осы Саясатта қолданылатын кейбір түсініктердің түсіндірмесі:

1) **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясат** – университеттегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жасау үшін қызметкерлердің мүдделеріне, мінез-құлқына және қызметіне әсер ету үшін қолданылатын принциптер, әдістер, құралдар мен нысандардың жиынтығы.

2) **ISO 37001 «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқару жүйелері»** – барлық түрдегі ұйымдарға сыбайлас жемқорлықты болдырмауға, анықтауға және оған қарсы күресуге мүмкіндік беретін халықаралық стандарт. Бұл стандарт сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты қабылдауды, сыбайлас жемқорлықпен күрес талаптарының орындалуын бақылаушы тұлғаны тағайындауды, оқытуды, жобалар мен іскерлік

серіктестерді бағалау, қаржылық және коммерциялық бақылауды енгізуді және есеп беру мен тергеу рәсімдерін іске қосуды көздейді.

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер – Заңмен белгіленген сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алуға бағытталған шектеулер.

4) Сыбайлас жемқорлық – жауапты мемлекеттік лауазым атқаратын, мемлекеттік функцияларды орындауға өкілетті тұлғалар, мемлекеттік функцияларды орындауға теңестірілген тұлғалар мен басқа да лауазымды тұлғалардың өздерінің қызметтік (қызмет) өкілеттіктерін және онымен байланысты мүмкіндіктерін заңсыз пайдалану, жеке немесе делдалдар арқылы мүліктік (неменің) игіліктер мен артықшылықтарды алу мақсатында, сондай-ақ оларды сыйақы және артықшылықтар ұсыну арқылы пара алу.

5) Сыбайлас жемқорлыққа тәуекелдер – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың пайда болуы мүмкіндігі.

6) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының себептерін зерттеу, анықтау, шектеу және жою бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы субъектілердің қызметін, алдын алу шараларының жүйесін әзірлеу және енгізу арқылы.

7) Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылығы – сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі әрекет (іс-әрекет немесе әрекетсіздік), ол үшін заңмен әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік белгіленген.

8) Мүдделер қақтығысы - Университет қызметкерінің жеке мүдделері мен оның лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл қайшылық қызметкердің жеке мүдделерінің оның қызметтік міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына әкелуі мүмкін жағдай.

9) Контрагент – университет жүргізетін мемлекеттік сатып алуларға қатысатын жеке кәсіпкерлік субъектісі, тауарлар, жұмыстар немесе қызметтер жеткізушісі, жұмысқа қабылданатын үміткер және Қоғам үшін қызығушылық тудыратын басқа тұлғалар.

10) Заңсыз сыйақы алу – университет қызметкерінің қызметтік міндеттеріне кіретін қызметтер немесе жұмыстарды орындағаны үшін азаматтардан заңсыз материалдық пайда (ақша, түрлі тауарлар, материалдық құндылықтар және т.б.) алу, сонымен қатар, зиянды салдардан заңды мүдделерін қорғау үшін сыйақы төлеуге мәжбүрлеу мақсатында жағдайлар жасау;

11) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы уәкілетті орган – Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын қалыптастыру және жүзеге асыруды, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алу, анықтау, тоқтату, ашу және тергеуді жүзеге асыратын мемлекеттік орган және оның аумақтық бөлімшелері.

2011

12) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілері – мемлекеттік органдар, квазимемлекеттік сектор субъектілері, қоғамдық бірлестіктер, сондай-ақ басқа да жеке және заңды тұлғалар.

13) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметы – сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жүйесін ұйымдастыру және жүзеге асыру, Университет және оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын сақтауын қамтамасыз ететін жауапты қызмет.

14) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескерту – сыбайлас жемқорлық әрекеттерін болдырмау мақсатында азаматтық-құқықтық келісім-шартқа енгізілетін шарт.

3 Бөлім. САЯСАТТЫҢ ҚОЛДАНЫС АЯСЫ

3.1. Осы саясат Университеттің лауазымдық деңгейі мен функционалдық міндеттеріне қарамастан барлық қызметкерлеріне және білім алушыларына қолданылады.

3.2. Осы саясатты сақтау талаптары Университетпен азаматтық-құқықтық шарттар негізінде қарым-қатынаста болатын жеке және заңды тұлғаларға да қолданылады.

4 Бөлім. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІШКІ САЯСАТТЫҢ НЕГІЗГІ МАҚСАТТАРЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ ПРИНЦИПТЕРІ

4.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясаттың мақсаты:

- 1) Университетте сыбайлас жемқорлықты жою;
- 2) Қызметкерлердің, білім алушылардың, өкілдер мен контрагенттердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарына тартылу тәуекелдерін азайту;
- 3) Қызметкерлердің сыбайлас жемқорлықты қабылдамайтын құқықтық мәдениетін қалыптастыру, қызметтік міндеттерді орындауда академиялық адалдық принциптерін қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлыққа "нөлдік төзімділік" ұстанымын қалыптастыру;

4.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясат Университеттің жоғары этикалық стандарттарға және ашық та адал өзара әрекеттесу принциптеріне, сондай-ақ корпоративтік мәдениетті жақсартуға, үздік корпоративтік басқару тәжірибелеріне сәйкес келуіне және іскерлік беделін қажетті деңгейде сақтау мақсатына негізделген.

Ол келесі принциптерге сүйенеді:

1) Азаматтар мен Университет қызметкерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясатының қолданыстағы заңнама мен жалпы қабылданған нормаларға сәйкестігі.

2) Академиялық адалдықты сақтау;

Мемлекеттік гранттар, Ректор гранттары негізінде жүргізілетін зерттеулер бойынша есептерді, докторанттар мен магистранттардың диссертацияларын, білім алушылардың дипломдық жұмыстарын «Антиплагиат» жүйесі арқылы тексеру міндеттілігі, барлық жұмыстардың баспа деңгейіне қарамастан жариялануының қолжетімділігі және т.б.

3) Университет қызметінің жариялылығы мен ашықтығы;

Қызметкерлер және білім алушылар сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормалары туралы үнемі хабардар етіліп, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен процедураларды қалыптастыру мен жүзеге асыруға белсенді қатысады.

4) Сыбайлас жемқорлықтың барлық түрлеріне және көріністеріне қарсы тұру;

5) Басшылық құрамның жеке үлгісі;

Университет басшылығының басты рөлі сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастыру және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимылдың ішкі ұйымдық жүйесін құру болып табылады.

6) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл рәсімдердің сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сәйкес келуі;

Қоғамда сыбайлас жемқорлыққа тартылу ықтималдығын төмендететін шаралар әзірленіп, орындалады.

7) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы процедуралардың тиімділігі;

Университетте жүзеге асырылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар, олардың қарапайым орындалуын қамтамасыз ете отырып, елеулі нәтижеге қол жеткізуді көздейді.

8) Жауапкершілік пен жазаның бұлтартбастығы;

Университеттің барлық қызметкерлеріне, өкілдеріне, тіпті олардың лауазымдық деңгейіне, жұмыс өтіліне және басқа да шарттарға қарамастан сыбайлас жемқорлық және басқа да құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда жауапкершілік тағайындалуы және жазаның бұлтартбастығы, сондай-ақ Қоғам басшылығының сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясатын іске асырудағы жеке жауапкершілігі.

9) Үздіксіз бақылау және тұрақты мониторинг;

Университетте енгізілген сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен процедуралардың тиімділігі үнемі мониторингтен өтіп, олардың орындалуына бақылау жүргізіледі.

10) Сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимылда басқарушылық, ұйымдық, ақпараттық, әлеуметтік-экономикалық, құқықтық, арнайы және басқа да шараларды жүйелі әрі кешенді қолдану.

4.3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл максаттарына қол жеткізу мынадай міндеттерді шешу арқылы жүзеге асырылады:

1) Сыбайлас жемқорлыққа жол беру мүмкіндіктерін жою;

2) Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының туындауына ықпал ететін жағдайлар мен себептерді анықтау және олардың теріс салдарын болдырмау;

3) Сыбайлас жемқорлық көріністерін және алаяқтықты анықтау, тоқтату және алдын алу;

4) Университеттің барлық қызметкерлерінің, оқытушыларының, өкілдерінің, контрагенттерінің және білім алушыларының заңнаманың негізгі сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормаларын білуін және сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясатында қойылатын талаптарды сақтауын қамтамасыз ету міндетін қою;

5) сыбайлас жемқорлыққа қарсы үгіт-насихат жүргізу;

6) мүдделер қақтығысының алдын алу;

7) құқықтық құжаттардың, құрылымдық бөлімшелерінің қызметін реттейтін құжаттардың және Қоғам құжаттарының жобаларына сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама жүргізу;

8) білім алушы жастарды, білім беру процесінің субъектілерін қазіргі заманғы азаматтың бейнесі мен сыбайлас жемқорлық көріністеріне сай келмейтін әрекеттерінің болмауы жөнінде терең сеніммен тәрбиелеу;

9) Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс - қызметі туралы ережелерде қарастырылған іс-шараларды іске асыру.

5 Бөлім. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ АЛДЫН АЛУ ЖӘНЕ ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ШАРАЛАРЫ

5.1. Белгіленген мақсаттарға жету және міндеттерді орындау үшін шаралар қабылдау қажет, олар төмендегілерді қамтиды:

1) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг;

Бұл сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясаттың тиімділігін, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдағы құқық қолдану тәжірибесін бағалау үшін ақпарат жинау, өңдеу, жинақтау, талдау және бағалау жұмыстарын жүргізу қажеттілігіне байланысты.

Мониторинг сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс - қызметі тарапынан жүргізіледі, оның нәтижелері сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау жасау үшін негіз болып табылады.

2) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің ішкі талдауы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдауды жүргізу ережелеріне сәйкес жүргізіледі.

Анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою жөніндегі ұсыныстар аналитикалық анықтама талдауды жүргізген бөлімшенің басшысымен келісіліп, Басқарма Төрағасы - Ректорға қарастыру және тиісті шараларды қабылдау үшін енгізіледі.

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды бекіту;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар – Университет қызметіне қатысты сыбайлас жемқорлықтың алдын алу немесе әсерін азайту үшін ұсыныстар, кепілдіктер, шектеулер немесе тыйымдарды белгілеу жүйесі.

4) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың жүйелі шараларының бірі болып табылады, ол заңмен көзделген және сыбайлас жемқорлыққа қарсы

іс-қимыл субъектілері тарапынан өздерінің құзыреті шегінде Университетте сыбайлас жемқорлыққа төзеушілікке негізделген құндылықтар жүйесін сақтау және нығайту мақсатында жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті насихаттау оның қалыптасуының маңызды шарттарының бірі болып табылады, сондай-ақ болашақ ұрпақтың рухани-адамгершілік тәрбиесі болып табылады.

Сыбайлас жемқорлықты минимизациялау үшін қазіргі мемлекет болашағын айқындайтын жастарға ерекше назар аудару қажет. Бұл мақсатта сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беру мен тәрбиелеудің мазмұнына, әдістері мен құралдарына педагогикалық тұрғыдан қарау қажет. Жастардың азаматтық қоғамды дамыту және нығайтуға бағытталған қозғалысын өзгерту, азаматтық құқықтары мен міндеттері туралы қажетті біліммен қаруланған, сыбайлас жемқорлықты өз азаматтық құқықтарының бұзылуы ретінде қабылдап, оларды қорғауға дайын жастарды тәрбиелеуге ықпал етуі тиіс.

5) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер;

1) Университет қызметкерлерінің өз өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мақсатта пайланауына әкеп соғуы мүмкін әрекеттерді жасауына жол бермеу мақсатында қызметкерлер №1 (басшылық құрам қызметкерлері үшін), №2 (қалған қызметкерлер үшін) қосымшаларына сәйкес өздеріне сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.

2) Университет қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау міндетті болып табылады.

3) Қылмыстық жазаланатын әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамау тәртіптік шаралар қабылдау үшін негіз болып табылады.

4) Университет қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісімін кадр саясатын басқару бөлімі жазбаша нысанда тіркейді.

6) Мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу;

Мүдделер қақтығысы – қызметкерінің жеке мүдделері мен оның лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл қайшылық қызметкердің жеке мүдделерінің оның қызметтік міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына әкелуі мүмкін жағдай.

Мүдделер қақтығысы өздігінен сыбайлас жемқорлықтың нысаны емес, бірақ ол сыбайлас жемқорлыққа әкелетін жағдайды туғызады.

Мүдделер қақтығысын азайту немесе оның туындау қаупін төмендету үшін іс-қимылдарға шектеулер қою, өздігінен бас тарту міндеті, мүдделерді жариялау, этикалық кодекстер, тәуелсіз комиссиялар және т.б. тәсілдер колданылады.

Университетте мүдделер қақтығысын реттеу ішкі корпоративтік

қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын болдырмауға арналған ішкі нормативтік актіні қабылдау арқылы жүзеге асырылады.

7) Университеттің ішкі құжаттарына және олардың жобаларына сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама жүргізу;

Ішкі нормативтік құжаттарды және жобаларды сараптау олардың әзірлеушісінің мақсатты түрде құжатты жасырып қалу, жеткіліксіз негізделген жобаны лоббилеу немесе қоғамдық пікірді өзінің нақты ниеттері жөнінде жаңылдыру әрекеттерін анықтау мақсатында жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама жүргізгенде келесі мәселелерге ерекше назар аудару қажет:

1) ішкі нормативтік құжат жобасын басқа нормативтік құқықтық актілермен немесе Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық келісімдермен, сондай-ақ ішкі нормативтік құжаттармен келісу;

2) құжат жобасын қабылдаудан пайда табуы мүмкін субъектілер және олардың осы пайданы алу тәсілдері;

3) ішкі нормативтік құжат жобасы әсер ететін субъектілер және олардың бұл әсерін көрсету түрлері;

4) ішкі нормативтік құжат жобасының қаржылық негіздемесі;

5) ішкі нормативтік құжатпен берілген құқықтар Университет үшін теріс салдарға әкелуі мүмкін немесе әкелген жағдайда.

8) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы «Жедел желі»;

Университетте жоғары сенім деңгейін қолдау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық фактілерінің алдын алу және олардың жолын кесу мақсатында сыбайлас жемқорлыққа қарсы «Жедел желі» жұмыс істейді. «Жедел желіге» хабарласқан кез келген қызметкер, білім алушы, контрагент немесе басқа да тұлға ыңғайлы формада, соның ішінде конфиденциалдылық немесе анонимділік шарттарында, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары, мүдделер қақтығысы, сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясат ережелерінің бұзылуы туралы, сондай-ақ өз әрекеттерінің немесе басқа қызметкерлердің, өкілдердің, контрагенттердің немесе Университетпен өзара әрекеттесетін басқа тұлғалардың әрекеттерінің/әрекетсіздігінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясат талаптарына сәйкестігі жөніндегі алаңдаушылықтарын немесе күмәндарын хабарлай алады. «Жедел желі» байланыс деректері Университеттің ресми веб-сайтында, ақпараттық стендтерде және басқа да жалпыға қолжетімді орындарда орналастырылады.

9) Жауапты шаралардан және санкциялардан бас тарту;

Университет өз қызметкерлеріне, өкілдеріне сыбайлас жемқорлыққа қатысты заңсыз фактілер туралы хабарлағаны үшін ешқандай санкцияларға (оның ішінде жұмыстан босату, лауазымының төмендеуі, ынталандыру төлемдерінен айыру) ұшырамайтынын кепілдік береді. Бұл, соның ішінде, жұмысшының пара беру немесе алу, коммерциялық

сатып алу жасау немесе парақорлыққа қатысу туралы бас тартқанына байланысты кез келген жағдайды қамтиды.

Қоғам сыбайлас жемқорлыққа қатысты заңсыз фактілер туралы хабарлаған адамға, егер ол теріс салдардың болмауын қамтамасыз ету үшін өз анонимділігін сақтағысы келсе, құпиялықты сақтауға кепілдік береді.

10) Сыбайлас жемқорлық және басқа да құқық бұзушылықтар туралы ақпаратты қарау;

1) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясат пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқа да нормативтік құжаттардың бұзылуы туралы ақпаратты барлық байланыс арналары арқылы, соның ішінде «жедел желіге» түскен хабарламаларды, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне келіп түскен хабарламаларды, сондай-ақ Университеттің ішкі немесе сыртқы аудиті нәтижесінде алынған ақпаратты мұқият қарауды және тексеруді қамтамасыз етеді.

Университет қажетті рәсімдерді жүзеге асырады, сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясат және басқа да нормативтік құжаттардың талаптарын орындауға қатысты қызметтік тексерулер жүргізу үшін тексеруді жүзеге асыратын тұлғаларды барлық қажетті өкілеттіктермен және ресурстармен қамтамасыз етеді, оның ішінде басқа қызметкерлермен бөлімшелерден тәуелсіздігін қамтамасыз етеді.

Қызметтік тексеру жүргізу тәртібіне сәйкес тексеру нәтижелері Университеттің Директорлар кеңесіне жеткізіледі. Қызметтік тексеру қорытындысын қарау нәтижесінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясат және сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқа да нормативтік құжаттардың талаптарын орындауды қамтамасыз ететін шешімдер қабылданады.

2) Қызметтік тексеру нәтижелері бойынша ақпараттың расталуы және теріс салдардың алдын алу үшін тиісті шаралардың қабылдануы жағдайында, құқық қорғау органдарына жіберілген материалдарды қоспағанда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысының ұсынысымен тексеру нәтижелері бойынша шешім қабылдауға өкілетті тұлғалар сыбайлас жемқорлыққа қатысты ықтимал немесе белгілі заңсыз фактілер туралы ашық түрде хабарлаған тұлғаларға сыйақы беру шараларын қабылдай алады.

2-1) Егер тұлға өзінің анонимдігін сақтағысы келсе, сыйақы тек оның мәліметтерінің таралмауын қамтамасыз ететін шаралар қолдану арқылы беріледі.

3) Сыйақы Университет қаражаты есебінен үнемделген қаражаттан беріледі, ол біржолғы болып табылады және сыбайлас жемқорлыққа қатысты ықтимал немесе белгілі фактілер туралы хабарлаған тұлғаларды көтермелеу тәртібіне сәйкес жүзеге асырылады.

11) Тауарлар, жұмыстар және қызметтерді сатып алу:

1) Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде сатып алу рәсімдері мен шарттар туралы ақпараттың, соның ішінде сауда-саттыққа қатысуға

шақырулар мен шарттардың жасалуы туралы дұрыс және қажетті ақпараттың жария түрде таралуы міндетті, бұл әлеуетті қатысушыларға тендерлік өтінімдерін дайындау және ұсыну үшін жеткілікті уақыт беру мақсатында жүзеге асырылады;

2) Университет қызметкерлеріне, өкілдеріне, делдалдарды, серіктестерді, контрагенттерді және басқа тұлғаларды сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясаттың принциптері мен талаптарына немесе қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларына қарсы әрекеттер жасау үшін тартуға немесе пайдалануға тыйым салынады;

3) Қоғам делдалдарды, серіктестерді, контрагенттерді және басқа тұлғаларды тексеру рәсімдерін қамтамасыз етеді, бұл сыбайлас жемқорлыққа қатысты құқық бұзушылықтардың алдын алу немесе оларды анықтау мақсатында жүзеге асырылады және Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қатысу тәуекелдерін төмендету және болдырмау үшін жүзеге асырылады;

4) Саясатта көрсетілген принциптер мен талаптарды орындау мақсатында делдалдармен, серіктестермен, контрагенттермен және басқа тұлғалармен жасалатын шарттарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы шарттар (тармақтар) енгізеді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шарттар (тармақтар) тараптардың сақтауы тиіс жалпы принциптер мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдер туралы ақпаратты қамтуы тиіс және контрагенттердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясаттың принциптері мен талаптарын бұзғаны үшін жауапкершілігін айқындауы қажет.

12) Аудит және бақылау:

1) Университеттің қаржы-шаруашылық қызметінің ішкі аудиті, бухгалтерлік есепте деректердің толықтығы мен дұрыстығын және қолданылатын заңнамалық талаптар мен ішкі нормативтік құжаттардың сақталуын бақылау жүргізіледі, соның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясатта белгіленген принциптер мен талаптарды сақтау;

2) Ішкі бақылау процедуралары аясында Университет қызметінің негізгі бағыттарын тексеру, оның ішінде жүзеге асырылатын төлемдердің заңдылығы, олардың экономикалық негізділігі, шығындардың орындылығы, бастапқы бухгалтерлік құжаттармен расталуы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясаттың талаптарына сәйкестігі бойынша іріктемелік тексерулер жүргізіледі.

13) Қоғамды ақпараттандыру және оқыту:

Саясатты корпоративті сайтында еркін қолжетімді етіп орналастырады, сыбайлас жемқорлықты қабылдамайтынын ашық жариялайды, осы саясаттың принциптері мен талаптарын барлық контрагенттерге, өз қызметкерлеріне, жұмысшыларға және басқа да тұлғаларға сақтауды қолдайды және ынталандырады.

Қоғам сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті арттыруға ықпал етеді, қызметкерлерді ақпараттандыру және жүйелі түрде оқыту арқылы олардың университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясаты туралы

хабардарлығын сақтап, тәжірибеде қолдану тәсілдері мен әдістерін меңгерулеріне жәрдемдеседі.

6 Бөлім. СЫЙЛЫҚТАР ЖӘНЕ ӨКІЛДІК ШЫҒЫНДАР

6.1. Мемлекеттік қызметшілерге және Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдаған басқа да тұлғаларға, сондай-ақ олардың отбасы мүшелеріне, сыйға берушінің пайдасына мемлекеттік қызметшілер мен басқа да тұлғалардың әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін сыйлық беру рұқсат етілмейді, егер мұндай әрекеттер аталған тұлғалардың қызметтік өкілеттіктеріне кірсе немесе олар қызметтік жағдайларына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса.

6.2. Сыйлықтарды қабылдауға қатысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдаған тұлғалар Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл заңнамасының талаптарына сәйкес әрекет етуі тиіс.

6.3 Өкілдік шығындарына келесі өкілдік іс-шараларды өткізу кезінде тұлғаларды қабылдау және қызмет көрсетуге жұмсалатын шығындар жатады:

- 1) ресми қабылдау шығындары;
- 2) келіссөздер кезінде буфеттік қызмет көрсету;
- 3) ұйым штатында жұмыс істемейтін аудармашылардың қызметтеріне төлем;
- 4) директорлар кеңесінің (немесе бақылау кеңесінің) отырыстарын ұйымдастыру және (немесе) өткізу шығындары;

6.4 Мына шығындар өкілдік шығындарына жатпайды және шегерімге жатпайды: шақырылған тұлғалардың тұру шығындары, виза рәсімдеу, олар үшін демалыс, ойын-сауық және тынығу ұйымдастыру, сондай-ақ осы тармақтың екінші бөліміне сәйкес өкілдік іс-шараларға қатысушыларды көлікпен қамтамасыз ету шығындарына жатпайтын шығындар.

Көлікпен қамтамасыз ету шығындарына өкілдік іс-шараларға қатысушылардың теміржол, теңіз және әуе көлігімен жол жүру шығындары жатпайды.

7 Бөлім. ӨЗАРА ӘРЕКЕТ

7.1. Университет лауазымды тұлғаларға, қызметкерлерге, өкілдерге үшінші тұлғалардан немесе әріптестерден сыбайлас жемқорлық фактілері туралы жоғары басшылыққа немесе Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс- қызметіне ақпарат беру үшін қауіпсіз, құпия және қолжетімді әдістерді қамтамасыз етеді.

7.2. Университет сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдер мен бақылауды жетілдіру жөніндегі ұсыныстарды қолдайды.

7.3. Университеттің жаңа қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа

қарсы ішкі саясаттың және оған байланысты құжаттардың ережелері бойынша кіріспе нұсқаулық өткізіледі.

7.4 Университеттің кез келген қызметкері немесе басқа тұлға өз іс-әрекеттерінің немесе басқа қызметкерлердің, лауазымды тұлғалардың, өкілдердің, контрагенттердің немесе Қоғаммен өзара әрекеттесетін басқа тұлғалардың заңдылығына күмәнданған жағдайда, өз алаңдаушылығын немесе күдігін тікелей өз басшысына немесе Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне хабарлай алады.

7.5. Университет Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметшілері, халықаралық ұйымдардың лауазымды тұлғалары және олардың жақын туыстарының (немесе олардың мүдделеріне) коммерциялық артықшылықтар немесе жалпы қорғауды алу мақсатында көлік, тұру, тамақтану, көңіл көтеру, жарнама немесе Университет есебінен басқа да жеңілдіктер бойынша шығындарды төлеуден бас тартады.

7.6. Университетте құқық қорғау органдарына құқық бұзушылықтар туралы хабарлау тәртібі белгіленуі тиіс.

8 Бөлім. ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ ІС-ШАРАЛАРЫНА ҚАТЫСУ

Университет коммерциялық пайда алуға немесе бәсекелестік артықшылықтар беруге бағытталған жағдайларды қоспағанда, қайырымдылық жобаларына қатыса алады.

9 Бөлім. САЯСИ ІС-ШАРАЛАРҒА ҚАТЫСУ

Университет саяси партияларды, ұйымдарды және қозғалыстарды, жеке саяси тұлғаларды қаржыландырмайды.

10 Бөлім. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІШКІ САЯСАТТЫ ІСКЕ АСЫРУҒА ЖАУАПТЫ ТҮЛҒАЛАР

10.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыру және қабылдау үшін жауапты тұлға болып Басқарма Төрағасы – Ректор табылады, ол қызметкерлердің осы Саясаттың сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет ету жөніндегі қолданыстағы заңнаманың және Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды жүзеге асыруға бағытталған ішкі нормативтік актілерінің талаптарын орындалуын қамтамасыз етуі тиіс.

10.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды іске асыру және осы Саясатты орындауға жауапты тұлға болып Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс- қызметі табылады, ол:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясатқа сәйкес алдын алу және сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды ұйымдастырады;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясатты іске асыруға бағытталған ішкі нормативтік актілердің жобаларын әзірлеуді ұйымдастырады және оларды Қоғамның Директорлар кеңесіне бекіту үшін ұсынады;

- Қоғам қажетті ішкі нормативтік актілерді қабылдайды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің тәуелсіз қызметін қамтамасыз ету үшін қажетті әкімшілік, техникалық және басқа шараларды іске асырады.

10.3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі Университеттің атқарушы органына тәуелсіз, Директорлар кеңесімен тағайындалады және осы Саясатты іске асыру барысында оның алдында есеп береді.

11 Бөлім. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІШКІ САЯСАТТЫҢ ТАЛАПТАРЫН БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

11.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясаттың негізгі принциптері, талаптары бұзылғаны үшін санкциялар туралы хабардар ете отырып, барлық қызметкерлер және Университетпен шарттық қатынастары бар басқа тұлғалар осы Саясаттың талаптарын сақтауға міндетті.

11.2. Әрбір университет қызметкері мен өкілдері еңбек келісімшартына қол қойған кезде сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясатпен және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдарды жүзеге асыруға қатысты қабылданған ішкі нормативтік актілерді қол қойып танысуы тиіс.

11.3. Университеттің барлық қызметкерлері, қызметте атқаратын лауазымына қарамастан, сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясаттың принциптері мен талаптарын сақтамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген жауапкершілікті көтереді, сондай-ақ олар өздеріне бағынышты тұлғалардың осы принциптер мен талаптарды бұзғаны үшін де жауапты болады.

12 Бөлім. ҚҰҚЫҚ ҚОРҒАУ ОРГАНДАРЫМЕН ҢНТЫМАҚТАСТЫҚ

12.1. Құқық қорғау органдарымен ынтымақтастық Университеттің жарияланған сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлық стандарттар адалдығының маңызды көрсеткіші болып табылады.

12.2. Университет өзіне келесі жария міндеттемелерді қабылдайды:

1) белгілі болған сыбайлас жемқорлық және басқа да құқық бұзушылықтар туралы құқық қорғау органдарына хабарлау;

2) құқық қорғау органдарына сыбайлас жемқорлық және басқа да құқық бұзушылық туралы ақпаратты хабарлаған қызметкерлерге, білім алушыларға қатысты қандай да бір санкциялардан бас тарту;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар жүргізу кезінде Университет қызметкерлерінің құқық қорғау органдарының қызметіне заңсыз араласуына жол бермеу;

4) құқық қорғау органдарына сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шараларды жүзеге асыру кезінде көмек көрсету.

13 Бөлім. ӨЗГЕРІСТЕРДІ ЕНГІЗУ

Қоғам Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормативтік құқықтық актілерінің өзгеруіне байланысты өз саясаттары мен рәсімдерін қайта қарау құқығын өзінде сақтайды.

14 Бөлім. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕ

Осы Саясат Университеттің Директорлар кеңесі шешімімен бекітілген күннен бастап күшіне енеді.

№1 Қосымша
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі
саясат «І.Жансүгіров атындағы
Жетісу университеті» КЕАҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен
бекітілген
протокол _____
«__» _____ 2025 жыл

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер

Мен, _____

Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл заңнамасын сақтау мақсатында өз еркіммен және саналы түрде жол бермеуге;

- тікелей қарамағында жақын туыстардың, жұбайы (зайыбы) мен жекжаттардың бірге қызмет (жұмыс) істеуіне;

- қоғамның жария етуге жатпайтын құпия және басқа да ақпаратын мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу мақсатында пайдалануға;

- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызметтік өкілеттігін орындауға байланысты сыйлықтар қабылдауға;

- өзімнің функционалдык міндеттерімді орындағаным үшін материалдық

және материалдық емес игіліктерді қабылдауға;

- лауазымдық міндеттерді орындау кезінде маған мәлім болған құпия ақпаратты жария етуге;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлықты сақтауға байланысты шектеулерді қабылдаймын.

Мен осы шектеулердің бірін бұзған жағдайда, маған қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіптік жазалау шараларын қолдануға келісемін.

«__» _____ 20__ жыл.

(қолы)

№2 Қосымша
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі
саясат «І.Жансүгіров атындағы Жетісу
университеті» КЕАҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен
бекітілген
протокол _____
«__» _____ 2025 жыл

МІНДЕТТЕМЕ

Мен, _____

Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясатын, Университеттің корпоративтік Әдеп ережесін, Қазақстан Республикасының заңнамасын басшылыққа ала отырып, осы шарт бойынша міндеттемелерімді орындау кезінде;

- этикалық мінез-құлықтың, құпиялылықтың, оқу міндеттемелерін адал орындаудың барлық нормаларын сақтауға;
- білім беру және зерттеу қызметіндегі міндеттерді орындау кезінде Академиялық адалдық қағидаттарын қатаң ұстануға;
- тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалардың дедалдығы арқылы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен әрекеттердің қатысушысы болмауға;
- қандай да бір заңға қайшы артықшылықтар алу немесе өзге де заңға қайшы мақсаттарға қол жеткізу үшін кез келген тұлғалардың әрекеттеріне немесе шешімдеріне ықпал ету мақсатында қаржылық, туыстық, материалдық емес және өзге де байланыстарды пайдаланбауға;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі саясатты, Университеттің корпоративтік Әдеп ережесін сақтамауға байланысты немесе жосықсыз мінез-құлықтың еріксіз куәгері болу жағдайлары туралы дереу басшылыққа хабарлауға. Бұл ретте, көрінеу жалған арыз үшін ҚР заңнамасына сәйкес жауапкершілік көзделгенін толық түсінемін;
- жынысы, жасы, нәсілі, ұлты, тілі, азаматтығы, әлеуметтік, мүлктік немесе отбасылық жағдайы, саяси немесе діни көзқарастарына қатысты кемсітушілік сипаттағы әрекеттерге және көпшілік алдында сөз сөйлеуге жол бермеуге;
- өз әрекеттеріммен шынайы өмірде де, әлеуметтік желілерді пайдалану кезінде де қоғам тарапынан негізді сынға себепкер болмауға;
- Университет мүлкіне ұқыпты қарауға, оның бүлінуіне және жойылуына жол бермеуге байланысты өзіме міндеттемелер аламын.

Мен осы шектеулердің бірін бұзған жағдайда, маған қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіптік жазалау шараларын қолдануға келісемін.

«__» _____ 20__ ж.

(КОЛЫ)

